

betydningsløst at forlange Reglen i Loven af 1870, § 6, gjort gældende for honorarlønnede Stillinger, idet det i Realiteten bliver uden Virkning over for Administrationen. Hvis Administrationen vil tillægge den Mand, som midlertidig anbringes i en honorarlønnet Stilling, det fulde Honorar, saa kan man lade være at konstituere ham, og alligevel sidder han kun paa Opsigelse, han kan afskediges naar som helst, og for saa vidt er hans Stilling ganske den samme, enten han er konstitueret eller ej. Ja, det er fuldkommen rigtigt. Det er netop det, som den ærede Minister meget godt kan gøre. Men hvorfor gør han det da ikke? Det, at Ministrene alligevel konstituere Folk i saadanne Stillinger, viser, at der alligevel er en Forskel. Og det er netop det, der er. Et er at sige til en Mand: denne Stilling overdrages dig ganske vist formelt saaledes, at du til enhver Tid kan afskediges, men selvforstaaelig saaledes, at saa længe du gør Fyldest i den, og du selv ønsker at beholde den, saa længe bliver du i den; den betros til dig, fordi du er en Mand med fremtrædende Dygtighed, for hvis Evner Varetagelsen af denne Gerning er særlig egnet, og vi bede dig, at du paa den vil anvende saa megen Flid og Interesse, som den efter hele sin Betydning fortjener, og som man af dig, af den Mand, som du er, kan vente, at du vil yde. En helt anden Ting er det, om man siger til en Mand: du skal sidde her og passe denne Stilling nogle Uger eller ogsaa nogle Maaneder, til der kommer en anden Mand og overtager den. Paa disse Vilkaar kan man ikke vente det samme Arbejde, man kan ikke vente, at Opgaven vil blive varetaget paa samme Maade. Stillingens Gerning vil vel blive holdt forretningsmæssigt gaaende, og dertil kan man ogsaa bruge ringere Kræfter; men hvor Stillingen er saa betydningsfuld som adskillige af dem, her er Tale om, er Manden ikke ligegyldig; det er af Betydning, at man faar en Mand, som ved sin Personlighed, sin Myndighed, sin Indsigt, sin Erfaring er i Stand til at yde mere end blot forretningsmæssig Ekspedition. Dette er Forskellen, og det er derfor, at de selvsamme Grunde, som tale for Rigtigheden af den Regel i Lovgivningen, at ved Konstitution

i pensionsberettigede Embeder betales der ikke fuld Løn, men kun Halvdelen, i samme Grad tale for at bringe Reglen til Anvendelse ogsaa ved de honorarlønnede Embeder. — Den ærede Minister mente i Loven af 1870, § 6, 1ste Stykke, at finde nogle Udtryk, der skulde tyde paa, at denne Paragraf skulde have den samme Begrænsning som den, der udtrykkelig er fastsat i § 5. Men det er ikke rigtigt. § 6 omfatter saa mange forskellige Tilfælde lige indtil det, at Mænd, der slet ikke staa i Statstjenesten, blive konstituerede i et Embede, saa at det siger sig selv, at man ikke paa nogen Maade kan gaa ud fra, at der i § 6 kun skulde være tænkt paa de samme Embeder og Bestillinger, til hvilke § 5 udtrykkelig begrænser sig. — Med Hensyn til den almindelige Karakter af disse saakaldte Honorarer og honorarlønnede Stillinger maa jeg endnu tilføje nogle Bemærkninger. Ordet Honorar bruges i meget forskellige Betydninger. Jeg skal ikke opholde mig ved dets sproglige Opriindelse, hvorefter det nærmest betegner Vederlag for den Art Arbejde, hvor Æren, Hæderen menes at være det væsentlige, og hvor Pengelønnen træder mere i Baggrunden. Det er der jo ikke Tale om her. Faktisk bruges Ordet ogsaa i Lovsproget til at betegne Vederlag for Arbejde eller Tjenester af højst forskellig Art. For det første betegner det Vederlag for et enkelt bestemt begrænset Arbejde, der ydes, uden at der dermed er forbundet noget som helst i øvrigt Tjeneste- eller Lønforhold. F. Eks. man betaler en Arkitekt et Honorar for at lave en Tegning, eller en Sagfører for at skrive en Kontrakt eller en Videnskabsmand for at skrive en Fremstilling af en eller anden Sag. Dernæst bruges Ordet i Lovgivningen om Vederlag for Tjenester eller Arbejde af mere fast og varig Karakter, der ydes af en Embeds- eller Bestillingsmand, — Ekstraarbejde, der ligger uden for det ham betroede Embedes pligt-mæssige Arbejde, men som ligger nær derved, er nær beslægtet med det. Honorarer af den Art ere f. Eks. de, der i Ministerierne gives for Besørgelse af Forretningerne som Ekspeditionssekretær eller Kasserer, eller de Vederlag, der gives Universitetslærere i Egenskab af Referendar